

SUFLERUL

Personajul din cușcă e un personaj important. Rolul lui e să vorbească — dar să nu fie auzit decît de interpreții de pe scenă. Se întîmplă însă și altfel: ca acest personaj să... nu-și joace bine „rolul” și să se lase auzit — și încă foarte bine — de spectatori. Am asistat la o reprezentație cu piesa *Omul cu arma*, la Teatrul Municipal. Din pricini motivate sau nu (ceea ce, în fond, nu interesează pe spectatorul care și-a plătit bilețul), interpreții, aproape toți și mai ales cei din rolurile principale, se poticneau înainte de fiecare replică, dînd impresia unei improvizații ad-hoc. Cite unul din actori rămînea cu gura deschisă, pradă unui lapsus, ce părea comic celorlalți interpreți care-și puteau cu greu stăpîni hazul (din păcate, spectatorii nu încercau aceleași simțăminte). Păcat! Păcat, pentru că e vorba de un spectacol excelent, stricat de prezența nedorită a unui nou personaj: suflerul!

Am asistat apoi și la o reprezentație cu piesa *Vodă Cuza și Unirea* la Teatrul Tineretului. Aici se produsese un fenomen ciudat: jocul actoricesc se concentrase subit în jurul cuștii suflerului, a cărui voce răsună vehement, acoperind uneori vocile actorilor.

Și aici, aproape toți actorii (pe lîngă un ciudat plictis) lăsau să se facă puternic auzită vocea „omului din cușcă”.

Același lucru și la conferința experimentală despre Schiller, în cele cîteva fragmente interpretate exclusiv de tineri actori ai Teatrului Național „I. L. Caragiale”. De ce trebuie în aceste ocazii să *auzim* fiecare replică de cîte două ori? Ce au de spus direcțiile teatrelor respective, consiliile artistice?

Întîmplarea cred că se asociază cu o veche anecdotă cunoscută în lumea teatrelor de altădată. Se spune că, mai de mult, un samsar investise niște bani într-o „afacere teatrală”. După reprezentație, actorii au trecut pe la „financiar” pentru onorariu. Ultimul a intrat suflerul.

- Dumneata cine ești?
- Suflerul.

— Și ce faci? Că pe scenă nu te-am văzut!

- Suflu rolurile actorilor!
- Atunci, să te plătească ei!

N-ar fi cazul, ca actorii vizați de noi, să se gîndească măcar la propuneri de primă pentru suflerii respectivi?

„CA LA BUCUREȘTI”

Fiirec, Capitala e generatoare de „modă”. Prima pălărie de o anumită circumferință cu un anume unghi de înclinație pe sprînceana dreaptă sau stîngă, pornește din sala Ateneului sau din Sala Sporturilor Floreasca și drumul ei către provincie e destul de rapid. Fenomenul poate fi înțeles, explicat și chiar acceptat. De o bucată de vreme un fenomen asemănător a început să se petreacă și în teatru: ochii sînt îndreptați, aproape exclusiv, către teatrele din Capitală.

Joacă teatrul Tineretului *Bunbury*? 1—2—3—4—5 teatre din provincie și-au amintit subit de piesa lui Wilde. S-a jucat undeva la București o piesă de Eduardo De Filippo? Alte cîteva teatre din provincie l-au descoperit și ele subit pe același autor italian. Exemplele se pot multiplica.

Uneori, argumentele provinciale sînt și de altă natură.

— Trebuie să fie o piesă grozavă. O pune doar regizorul X. Haide să facem o adresă în care să arătăm că și noi avem urgent nevoie de această piesă!

Uitîndu-se pe distribuție, un alt director provincial reflectă:

— Bună piesă. Tocmai ce-mi trebuie mie. Joacă în ea cinci comici, trei femei și doi actori de compoziție. Mai e și un rol pentru un artist al poporului. Merge și un „emerit” de-al nostru!

Și iată cum, uneori, și nu din întîmplare, la Direcția Teatrelor vin solicitări de piese care nu sînt decît urmarea acestei mode: „ca la București!”

Există însă un antidot, pe care teatrele trebuie să și-l aplice singure: munca temeinică a consiliilor artistice, strădania pentru găsirea unui profil specific al teatrului, activitatea spornică a secretariatelor literare etc. etc.

CONFERINȚE EXPERIMENTALE

Timide la început (prin frecvență), conferințele experimentale au început să se facă din nou simțite. După „o seară Hasdeu” prezentată de Teatrul Armatei — o conferință ținută de I. M. Sadoveanu, urmată de spectacolul *Trei crai de la răsărit* —, Teatrul Național a sărbătorit bicentenarul Schiller.

Am asistat la o conferință sobră (Al. Philippide) documentată, respirând un voit aer didactic (nenumărați tineri în sală, înarmați cu maculatoare și creioane își luau note), care ne-a prezentat o justă viziune asupra dramaturgiei lui Schiller. Încadrat în coordonatele epocii sale, analizat în lumina curentului „Sturm und Drang”, Schiller, poet dramatic cu tendință, Schiller, bard al libertății, a fost — și prin propriile sale concepții estetice — prezentat de poetul conferențiar.

Din păcate, tocmai pe prima noastră scenă, partea de exemplificare a fost prezentată la un nivel cu totul insuficient. Nu știu din ce pricină nici regizorul, nici interpreții și mai ales nici... fragmentele interpretate nu au fost nici într-un fel prezentate, sau măcar anunțate. Caracterul de improvizație a colorat neplăcut demonstrația actorilor noștri, care de fapt nici nuși cunoșteau aproape de loc rolurile. Mișcări stângace, debitare retorică a rolurilor, scene ridicole (la un moment dat, eroul principal din *Conjurația lui Fiesco* își bate pe umăr amicul de luptă, din a cărui mantie se ridică un nor de praf, deși pasămite omul era unul din frunțași orășului), toate acestea nu au putut ilustra decît negativ opera dramatică a lui Schiller.

Salutînd reluarea conferințelor, cerem cu stăruință mai multă grijă, exigență pentru exemplificare, deși (sau tocmai pentru că) publicul e format aproape în majoritate din auditori tineri ce vin să învețe și mai ales să aștească teatrul... bîn!

Al. Popovici

Răspunzînd unora din cerințele formulate cu prilejul consfătuirii dintre conducerea teatrelor și responsabili culturali din întreprinderi, care a avut loc la redacția revistei noastre, Teatrul Armatei a inițiat în ziua de 16 februarie, în sala Magheru, prima consfătuire cu activiștii culturali din întreprinderi, instituții, școli etc. Ea constituie — după cum promise conducerea teatrului — doar începutul, primii pași pe calea stabilirii unei legături mai strînse între acest teatru și responsabili culturali. Pe viitor, Teatrul Armatei intenționează să organizeze asemenea consfătuiri înaintea fiecărei premiere.

În cadrul înțînirii, Teatrul Armatei a făcut cunoscute cîteva din acțiunile proiectate pentru o mai bună popularizare a spectacolelor sale. Dintre acestea, apreciem inițiativele de a da spectacole cu prețuri reduse în sălile din cluburile întreprinderilor, de a organiza recitaluri de poezie sau spectacole cu fragmente din piesele înscrise în repertoriul teatrului, de asemenea, măsura de a pune la dispoziția comisiilor culturale din comitetele de întreprindere, programe, afișe, panouri, vitrine cu fotografii.

Luînd cuvîntul, delegatul Uzinelor Metalurgice Grivița a propus teatrului să pună la dispoziția întreprinderilor, în scopul de a fi citite la stațiile de amplificare, și recenzii asupra pieselor introduse în repertoriu.

Un alt responsabil cultural a subliniat necesitatea reimprespătării repertoriului, măriri numărului de premiere — problemă care a fost discutată pe larg la consfătuirea ținută în redacția noastră.

După dezbateri (despre care trebuie să ne mărturisim regretul că nu au fost îndeajuns de vii, însumînd prea puține luări de cuvînt din partea responsabililor culturali, aflați în sală), dramaturgul N. Tăutu a vorbit despre noua sa piesă *Oprîiți-l pe Dick Warrings*.

În continuare, a fost prezentat spectacolul cu piesa *Lingă Poarta Brandenbug*, de Erich Maria Remarque. Prezentarea acestui spectacol vine, de asemenea, să implinească o veche doleanță a responsabililor culturali, aceea de a li se crea de către teatre posibilitatea să vadă din timp toate spectacolele pentru a nu fi puși în situația neplăcută de a nu le cunoaște, atunci cînd distribuie bilete pentru ele.

Aprecînd inițiativa Teatrului Armatei, așteptăm ca și celelalte teatre să-i urmeze exemplul cît mai curînd,

Ilie Rusu